

УДК: 341.2.633.63

ЛАШУК С. О., ХУДОЛІЙ Л. В., ДЖУЛАЙ Н. П.

Український інститут експертизи сортів рослин, вул. Генерала Родімцева, 15, м. Київ, 03041, Україна
e-mail: sops@sops.gov.ua, тел. +38(044)-257-99-63

СТАН РЕЄСТРАЦІЇ СОРТІВ КАРТОПЛІ В УКРАЇНІ ТА В ДЕРЖАВАХ-УЧАСНИЦЯХ МІЖНАРОДНОГО СОЮЗУ З ОХОРОНИ НОВИХ СОРТІВ РОСЛИН (UPOV)

Картопля (*Solanum tuberosum* L.) є важливою сільськогосподарською культурою, яку в народі називають «другим хлібом», одна з найважливіших продовольчих, технічних і кормових культур. Мета наших досліджень - аналіз стану формування сортових ресурсів картоплі в Україні та в державах-учасницях Міжнародного союзу з охорони нових сортів рослин. Для поставленої мети використанні методи досліджень: статистичний аналіз та моніторинг.

Загальна кількість сортів картоплі, занесених до Реєстру сортів – 193 сорти. За останні 3 роки (2018-2020 рр.) до Реєстру сортів рослин України включено 41 сорт картоплі.

Динаміка реєстрації сортів картоплі за останні три роки є більш вирівняною ніж у попередні роки. Найбільшу кількість (17 сортів картоплі) було зареєстровано у 2019 році, що на 3 сорти менше ніж у 2018 році. Проте, за останній рік кількість сортів картоплі, що занесені в Реєстр сортів рослин, дещо зменшилась, порівняно з попередніми роками і становить 10 сортів картоплі за 2020 рік. У відсотковому співвідношенні кількість зареєстрованих сортів за останні три роки складає 21,2% до загальної кількості сортів картоплі в Реєстрі сортів рослин. Термін реєстрації сортів картоплі в Україні складає 2,5–3 роки. Найбільше вітчизняних сортів було подано на реєстрацію Інститутом картоплярства НААН України.

Аналіз Реєстру сортів рослин України за 2018-2020 роки показує, що зацікавленість в картоплі, як однієї з найважливіших сільськогосподарських культур, є досить високим, хоча і значно варіює з року в рік.

За 2018-2020 роки значна кількість сортів картоплі була зареєстрована в країнах Європи та сусідніх з Укра-

їною державах. Серед країн-учасниць UPOV найінтенсивніше подаються заявки на сорти картоплі в Нідерландах (NL), Німеччині (DE), Франції (FR), Італії (IT). Особливу цікавість викликає процес реєстрації сортів в країнах-сусідах нашої держави, зокрема Польщі (PL).

Нідерланди є беззаперечним лідером по реєстрації сортів картоплі в Європі та Світі. За останні три роки тут було зареєстровано 150 сортів картоплі, 76 з яких – в 2019 році. Цьому сприяє, перш за все, клімат країни та сприятливі умови для вирощування даної культури.

В Німеччині за 2018-2020 роки було зареєстровано в 3 рази менше сортів картоплі, ніж в Нідерландах (57), найбільша їх кількість була внесена до Реєстру сортів в 2019 році – 24 сорти. Франція за останні три роки зареєструвала лише 27 сортів картоплі, що в два рази менше, ніж в Німеччині. За 2020 рік реєстрацію завершили 11 сортів. Не дуже відстає від Франції і Польща – всього зареєстровано за 2018-2020 роки 22 сорти картоплі. А от в Італії ситуація з реєстрацією даної культури незадовільна зареєстровано лише 1 сорт за 3 роки. Недостатньо сприятливі умови для вирощування даної культури, саме з цим може бути пов'язано низька кількість зареєстрованих сортів за 2018-2020 роки.

Тривалість реєстраційного періоду картоплі у всіх країнах – учасницях UPOV однаковий, і, він триває в середньому 2 роки.

Проаналізувавши стан реєстрації сортів картоплі в Україні та інших країнах-учасницях UPOV за останні три роки, бачимо, що найінтенсивніше реєстрація цих культур проходить в Нідерландах, Німеччині, Франції та Польщі.

Ключові слова: картопля, сортові ресурси, реєстрація сортів.